

ODGOVORI EUROPSKE KOMISIJE I EUROPSKE SLUŽBE ZA VANJSKO DJELOVANJE (ESVD) NA TEMATSKO IZVJEŠĆE EUROPSKOG REVIZORSKOG SUDA

„POTPORA EUROPOLA BORBI PROTIV KRIJUMČARENJA MIGRANATA: PARTNER ČIJA SE POTPORA CIJENI, ALI POSTOJE NEDOSTATCI U UPOTREBI IZVORA PODATAKA I MJERENJU REZULTATA”

SAŽETAK

I. U Europskom migracijskom programu iz 2015.¹ kao središnja točka za djelovanje utvrđeno je suzbijanje krijumčarenja migranata.

U novom paktu o migracijama i azilu iz rujna 2020.² predviđeno je jačanje borbe protiv krijumčarenja migranata novim akcijskim planom EU-a za razdoblje 2021.–2025., koji će biti usmjeren na suzbijanje kriminalnih mreža, a u skladu sa strategijom EU-a za sigurnosnu uniju poboljšat će suradnju i potporu radu tijela za izvršavanje zakonodavstva u borbi protiv krijumčarenja migranata, koje je često povezano i s trgovinom ljudima. Akcijski plan temeljit će se na radu Europolu i njegova Europskog centra za borbu protiv krijumčarenja migranata, Frontexa, Eurojusta i Agencije Europske unije za osposobljavanje u području izvršavanja zakonodavstva. Nove mjere i pojačana suradnja među agencijama bit će usmjerene na probleme u područjima financijskih istraga, povrata imovine i krivotvorenja isprava te na nove fenomene kao što je digitalno krijumčarenje.

Borba protiv krijumčarenja zajednički je izazov koji zahtijeva međunarodnu suradnju i koordinaciju te učinkovito upravljanje granicama. Novim akcijskim planom EU-a za borbu protiv krijumčarenja migranata potaknut će se suradnja EU-a i trećih zemalja putem ciljanih partnerstava radi suzbijanja krijumčarenja migranata, koja su dio širih partnerstava s ključnim trećim zemljama. To će uključivati potporu zemljama podrijetla i zemljama tranzita u njihovim nastojanjima za jačanje kapaciteta, u smislu okvira za provedbu zakona i u smislu operativnih kapaciteta, uz poticanje učinkovitog djelovanja policijskih i pravosudnih tijela.

EU će poboljšati i razmjenu informacija s trećim zemljama i djelovanje na terenu, podupirući zajedničke operacije i zajedničke istražne timove te informativne kampanje o rizicima nezakonitih migracija i o legalnim alternativama. I agencije EU-a trebale bi intenzivnije surađivati s partnerskim zemljama. Europol će pojačati suradnju sa zemljama zapadnog Balkana, a Komisija i Europol radit će na sličnim sporazumima s Turskom i drugim zemljama u susjedstvu. Komisija će to uključiti i u svoju suradnju s Afričkom unijom (AU).

Misije i operacije zajedničke sigurnosne i obrambene politike isto su tako važne za podupiranje rada Europolu (i drugih agencija) na rješavanju migracijskih izazova izvan njegovih vanjskih granica na moru, u središnjem Sredozemlju, i u ključnim zemljama odlaska i tranzita u Africi koje su pogođene krijumčarenjem i trgovinom ljudima.

U tom smislu Komisija i ESVD pozdravljaju predmetno tematsko izvješće Europskog revizorskog suda jer ono može pridonijeti informiranju javnosti o tome da su Europolu potrebni kapaciteti i alati da bi mogao učinkovito podupirati države članice u borbi protiv krijumčarenja migranata u kontekstu borbe protiv teških kaznenih djela i terorizma.

V. Komisija se slaže s Europskim revizorskim sudom da je postupak sklapanja međunarodnih sporazuma s prioritetnim zemljama izvan EU-a izazovan i da je Komisija naišla na probleme. Međutim, Komisija ujedno smatra da je postignut napredak.

¹ COM(2015) 240 final

² COM(2020) 609

OPAŽANJA

24. (b) Komisija se slaže Europskim revizorskim sudom da je postupak sklapanja međunarodnih sporazuma s prioritarnim zemljama izvan EU-a izazovan i da je Komisija naišla na probleme. Međutim, Komisija ujedno smatra da je postignut napredak. U tom kontekstu, nakon što je Vijeće 2018. izdalo osam pregovaračkih mandata sa zemljama Bliskog istoka i sjeverne Afrike³ i Turskom, Komisija je započela pregovore s Turskom, koji dobro napreduju. Komisija je u bliskom kontaktu s nadležnim tijelima ostalih zemalja na više razina, ali teško napreduje do službenog otvaranja pregovora.

30. Na temelju članka 25. stavka 1. Uredbe o Europolu, Europol može prenositi osobne podatke u treće zemlje na temelju odluke o prikladnosti u skladu s člankom 36. Direktive (EU) 2016/680, međunarodnog ugovora sklopljenog između Unije i treće zemlje u skladu s člankom 218. UFEU-a, kojim se osiguravaju prikladne zaštitne mjere u pogledu zaštite privatnosti i temeljnih prava i sloboda pojedinaca, ili na temelju sporazuma o suradnji kojim se omogućuje razmjena osobnih podataka sklopljenog prije 1. svibnja 2017. između Europolu i te treće zemlje ili međunarodne organizacije u skladu s člankom 23. Odluke 2009/371/PUP.

Osim toga, Uredbom o Europolu dopuštaju se i prijenosi na pojedinačnoj osnovi na temelju posebnih odstupanja u skladu s člankom 25. stavcima 5. i 6.

Mandati koje je izdalo Vijeće sadržavaju posebne smjernice kako bi se osigurala odgovarajuća razina zaštite podataka u skladu s primjenjivim zakonodavstvom i sudskom praksom. Budući da svaka zemlja ima različite razine zaštite temeljnih prava, uključujući zaštitu podataka, pregovori s pojedinim zemljama mogu dovesti do različitih ishoda.

34. Ured SIRENE u Europolu omogućit će agenciji prikupljanje i pohranu relevantnih informacija o terorizmu i drugim teškim kaznenim djelima, olakšati operativnu, taktičku i stratešku analizu terorista i počinitelja teških kaznenih djela te pridonijeti jačanju Europolu kao središta za podatke o kaznenim djelima.

Komisija je predložila da se Europolu omogući da nakon savjetovanja s državama članicama u Schengenski informacijski sustav unosi podatke o sumnji na umiješanost državljanina treće zemlje u kazneno djelo za koje je nadležan Europol⁴.

35. U strategiji EU-a za sigurnosnu uniju iz 2020. uzima se u obzir da Interpol kao jedna od najvećih međuvladinih organizacija kriminalističke policije ima važnu ulogu u poboljšanju suradnje i razmjeni informacija. Kako je najavljeno u programu za borbu protiv terorizma (COM(2020) 796 final, 9.12.2020.), Komisija je donijela preporuku Vijeću kojom se odobrava otvaranje pregovora s Interpolom. Razmjena informacija Europolu s Interpolom i pristup Interpolovim bazama podataka jedan je od ciljeva prijedloga Komisije.

45. Komisija se slaže s opažanjem Europskog revizorskog suda da je prijenos operativnih osobnih podataka iz Europolu u Frontex omogućen tek nakon stupanja na snagu Uredbe (EU) 2019/1896 (usp. članak 90.), dok je prijenos podataka iz Frontexa u Europol već bio moguć na temelju Uredbe o Frontexu iz 2016.

³ Bliski istok i sjeverna Afrika (MENA).

⁴ Više informacija dostupno je u Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) 2016/794 u pogledu suradnje Europolu s privatnim stranama, obrade osobnih podataka koju provodi Europol radi potpore kaznenim istragama i uloge Europolu u području istraživanja i inovacija (COM(2020) 796 final, 9.12.2020.).